herpy

GECKOR

Tiger thick-toed gecko

Pachydactylus tigrinus

En liten, kraftigt byggd klippgecko med tvärband i brunt och crème som påminner om en tigers teckning. Den lever i savann och klippterräng i södra Afrika och är nattaktiv. Det finns bara lite kunskap om skötseln, så råden bygger på livsmiljö, klimat och släktingar.

Familj: Gekkonidae Tidigare namn: *Pachydactylus capensis tigrinus; Pachydactylus capensis rhodesianus*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**9-11 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**5-10 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Trädlevande och klipplevande**
Biotop	**Savann och klippterräng**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**40 × 30 × 30 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Värmeplats	**30-33 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**30-50 %**
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1-2 ägg**
Inkubation	**55-75 dagar** vid 26-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Pachydactylus tigrinus är en liten, kompakt gecko i släktet *Pachydactylus*. Kroppen är kraftig, huvudet brett och tårna korta och tjocka. Teckningen är mörkbruna tvärband på en ljusare botten i brunt och crème, och den har gett arten dess namn: *tigrinus* kommer av latin *tigris*, tiger. Djuret mäter omkring 9-11 cm inklusive svans.

Arten beskrevs 1921 av Van Dam som en varietet av *Pachydactylus capensis*, och den har under en period förts som en underart till den. I dag räknas den som en självständig art. Det finns inget etablerat svenskt namn.

Skötseln i fångenskap är bara sparsamt beskriven. Arten är äggläggande, och det kläcks betydligt fler honor än hanar vid alla temperaturer där äggen kan utvecklas. Värden för livslängd, könsmognad och kullstorlek är inte dokumenterade och är här lånade från nära besläktade *Pachydactylus*-arter.

Utbredning och livsmiljö

Arten lever i södra Afrika: i Zimbabwe, norra Sydafrika (det tidigare Nordtransvaal, i dag Limpopo), östra Botswana och västra Moçambique. Typlokalen är Blinkwater vid Brak River i Zoutpansbergdistriktet i norra Sydafrika.

Arten bedöms som livskraftig på IUCN:s rödlista.

Naturlig utbredning: Zimbabwe, Sydafrika, Botswana och Moçambique.

LIVSMILJÖ

Arten finns i öppen savann och buskmark med klippblock, stenrösen och träd. Den sitter i klippspringor, under lös bark och bakom avflagade skivor av sten på dagen och kommer fram när mörkret faller.

Klimatet är subtropiskt med varma, regniga somrar och torra, svalare vintrar. Geckon undviker dagens sol och håller sig gömd. Varma dagar, svalare nätter och en torr vinter är det mönster som terrariet ska efterlikna.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Pachydactylus tigrinus*. Råden bygger på livsmiljö och klimat och på bättre kända släktingar från samma del av Afrika, framför allt *Chondrodactylus turneri*, som lever i samma område och har liknande krav men blir betydligt större.

Ett par kan hållas i ett terrarium på minst 40 × 30 × 30 cm (längd × bredd × höjd), och större är bättre. Inred det med bakvägg av kork eller sten, platta klippstycken och barkbitar, så att djuret kan pressa sig in i smala springor. Botten ska vara torr, sandblandad jord eller sand i ett lager på 3-5 cm. Tunga stenar ska stå direkt på botten, så att de inte kan glida. Se till att det finns flera gömslen, både i den varma och i den svala änden.

Terrariet ska ventileras väl, och locket ska sluta tätt, eftersom geckon är snabb och klättrar på klippor och bakvägg.

TEMPERATUR

På dagen ska det vara 24-28 °C, och under en värmelampa eller på en sten under lampan 30-33 °C. På natten ska temperaturen sjunka till 18-22 °C. Det ska alltid finnas en sval ände, så att djuret kan välja. Värdena är lånade från besläktade arter i samma klimat.

En vintervila med något svalare och torrare förhållanden på omkring 15-18 °C på natten motsvarar artens klimat, men det är inte dokumenterat om den behövs för att få igång avel.

Läs mer: Vintervila och årstider

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Arten lever i torr till halvtorr terräng. Håll luftfuktigheten omkring 30-50 %, och spraya lätt då och då på bakväggen på kvällen, så att djuret kan dricka droppar. Underlaget ska hinna torka igen under dagen. Ett litet, fuktigt gömsle (en låda med lätt fuktig mossa eller vermikulit) hjälper vid hudömsning.

Ha alltid en låg vattenskål med friskt vatten.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Arten är nattaktiv och håller sig gömd på dagen. UVB är därför inte avgörande när fodret pudras med kalk och D3. Ges UVB ska det vara ett svagt rör (Ferguson-zon 1) över en del av terrariet, så att djuret kan dra sig undan i skugga. Lampan är tänd 12 timmar per dygn, och natten ska vara mörk.

Läs mer: Ljus och UVB Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

UTFODRING

Pachydactylus tigrinus lever av insekter. Syrsor, små dubia-kackerlackor, mjölmask och gräshoppor i lagom storlek är ett bra grundfoder. Bytet ska vara mindre än avståndet mellan djurets ögon. Vuxna matas två till tre gånger i veckan, unga djur oftare.

Pudra fodret lätt med kalk, och ge kalk med D3 regelbundet, särskilt om det inte finns UVB. Ta ut levande rester efteråt.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

BETEENDE OCH HANTERING

Geckon är nervös och snabb och lämpar sig bättre för att betraktas än för att hanteras. Ta aldrig tag i svansen, som kan kastas av.

Det sociala livet är inte dokumenterat hos arten. Håll djuren en och en eller parvis i ett rymligt terrarium med många gömslen, och skilj dem åt vid jakt, bett eller om något djur håller sig undan från fodret. Flera hanar tillsammans bör undvikas.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könsmognad och könsskillnader är inte dokumenterade i detalj för arten. Hos *Pachydactylus*-arter har hanar typiskt förstorade fjäll eller porer och en tjockare svansrot, men könet bör kontrolleras hos vuxna djur innan ett par sätts ihop. Tidpunkten för könsmognad är inte dokumenterad.

PARNING

Parningsbeteende är inte dokumenterat för arten. Hos besläktade arter startar parningen typiskt efter en sval, torr vintervila, när temperaturen höjs igen. Sätt bara ihop ett par när båda djuren är fullvuxna och i gott hull, och håll utkik efter om honan jagas.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Arten är äggläggande. Kullarna är små, typiskt 1-2 ägg åt gången, och värdet är lånat från besläktade arter. Antalet kullar per säsong är inte dokumenterat. Ge honan en liten låda med fuktig sand eller vermikulit som läggplats, och ge extra kalk och foder medan hon bär ägg.

INKUBATION

Äggen har hårt skal. Flytta dem så lite som möjligt och utan att vrida dem. Inkubera dem vid 26-30 °C i fuktig luft. Tiden till kläckning är inte dokumenterad för arten; hos besläktade arter är den 50-75 dagar, och här är den satt till 55-75 dagar. Könet beror på temperaturen, men vid alla temperaturer där äggen kläcks blir de allra flesta ungar honor. Det finns alltså ingen temperatur som ger flest hanar.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungar ska ha de allra minsta insekterna: nykläckta syrsor och små hoppstjärtar. Håll dem en och en eller i små grupper med gömslen, lätt sprayning och kalk i fodret. Storlek vid kläckning och tillväxt är inte dokumenterade för arten. Väg och mät ungarna regelbundet för att följa utvecklingen.

Hälsa och vanliga misstag

Det finns ingen artspecifik kunskap om sjukdomar hos *Pachydactylus tigrinus*. De typiska felen hos geckor från torra trakter är:

- För mycket fukt. Vått underlag ger mögel, hudproblem och luftvägsinfektioner.
- Kalkbrist (benskörhet), särskilt hos unga djur och avelshonor. Använd kalk och D3.
- Fastsittande hudrester på tår och svansspets. Ge ett lätt fuktigt gömsle, och lossa resterna försiktigt.
- Förlorade svansar. Svansen växer ut igen men får aldrig sin ursprungliga form.

Sök veterinär med erfarenhet av kräldjur om djuret går ner i vikt, inte äter på flera veckor eller är slött.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.